

"Vaadeh Sadegh" Operation and a Phenomenological Understanding of Islamic Republic of Iran Nature of Deterrence in the Regional Relations

Fatemeh Pakzad ¹ | Zahra Pakzad ² | Younes Forouzan ³ | Abdolreza Alishahi ⁴

Abstract

The three major issues of ideology, geopolitics and energy have turned the West Asian region into a center of instability, tension and the emergence of a wide range of political insecurities. In the meantime, apart from the conflicts that have always existed between the Islamic currents, such as fundamentalists, Wahhabis, Brotherhoods and other radical and even moderate movements, and have fueled the deepening of political and security tensions in the region, another very important issue is the constant conflict and challenge between It is the front of the Zionist regime and its allies and the resistance front. In the current situation, this issue has deepened the scope of security threats on two fronts in such a way that since the operation of October 7, 2023 under the title of Al-Aqsa Storm and then the terrorist operation of the Zionist regime in the martyrdom of Iranian soldiers in the Syrian embassy, for the first time Several times, massive rocket attacks were carried out under the name of Sadiq's promise against the positions of the Zionists in the occupied areas. Carrying out such an operation, which was carried out for the first time, overshadowed many security equations in the region. Based on this, the aim of the current research is to design a model of security deterrence in the foreign policy of the Islamic Republic of Iran based on the "Vaadeh Sadegh" Operation. The research approach is qualitative and descriptive phenomenological. The statistical community included 20 experts in regional fields, international relations, geopolitics and political science. The samples were selected in a purposeful manner and the sample size was determined to be 16 according to the qualitative nature of the research until data saturation. Analysis of the interview data was done by the Van Manen method and based on the three steps of data coding, the data were continuously reviewed and refined. After analyzing the findings, 29 codes were extracted, which were categorized into two main categories: legal challenges and security-military challenges. For each of the legal and security-military challenges, 4 main categories were identified. Finally, based on the findings of the research, the authors explained the macro consequences of this issue in three dimensions.

Keywords: Resistance Front, Islamic Republic of Iran, Zionist regime, "Vaadeh Sadegh" Operation.

1. PhD Candidate, Department of Political Science, Yazd University, Yazd, Iran. (Corresponding Author) E-mail: Pakzadf90@gmail.com
 2. Ma, Department of International Relations, University of Gilan, Rasht, Iran. E-mail: zahra_pakzad@yahoo.com
 3. PhD, Department of Communication Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran E-mail: Younes.Forouzan@gmail.com
 3. PhD, Department of Political Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: Abdolreza_Alishahi@atu.ac.ir
 4. Student (Master's, PhD) field of study, department, faculty, university, city, country E-mail: ac.ir. *@*
- DOR: 20.1001.1.25381857.1404.18.66.1.1

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۸/۱۲
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۰۱
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۲/۳۱شابا چاپی: ۲۵۳۸-۱۸۵۷
الکترونیکی: ۳۶۴۵-۵۲۵۰

عملیات وعده صادق و فهمی پدیدارشناسانه از ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران

فاطمه پاکزاد^۱ | زهرا پاکزاد^۲ | یونس فروزان^۳ | عبدالرضا عالی‌شاهی^۴

چکیده

سه موضوع کلان ایدئولوژی، ژئوپلیتیک و انرژی منطقه غرب آسیا را به کانون بی‌ثباتی، تنش و بروز طیف وسیعی از ناامنی‌های سیاسی مبدل نموده است. در این میان، گذشته از تعارضاتی که همواره میان جریان‌های اسلامی اعم از بنیادگرایان، وهابیون، اخوانی‌ها و دیگر جنبش‌های رادیکال و حتی معتدل وجود داشته و به تعمیق تنش‌های سیاسی و امنیتی منطقه دامن زده است، موضوع بسیار مهم دیگر، ستیز و چالش دائمی میان جبهه رژیم صهیونیستی و متحدان آن و جبهه مقاومت می‌باشد. این موضوع در شرایط کنونی، دامنه تهدیدات امنیتی دو جبهه را بیش از پیش تعمیق بخشیده است به نحوی که از عملیات ۷ اکتبر ۲۰۲۳ با عنوان طوفان الاقصی و پس از آن عملیات تروریستی رژیم صهیونیستی در به شهادت رساندن نظامیان ایران در سفارت سوریه، برای نخستین بار، حملات موشکی گسترده‌ای با عنوان وعده صادق علیه مواضع صهیونیست‌ها در مناطق اشغالی انجام شد. انجام چنین عملیاتی که برای نخستین بار انجام شد، بسیاری از معادلات امنیتی منطقه را تحت‌الشعاع خود قرار داد. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی بازدارندگی امنیتی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس عملیات وعده صادق می‌باشد. رویکرد انجام پژوهش، از نوع کیفی و به‌شیوه پدیدارشناسی توصیفی است. جامعه آماری شامل خبرگان حوزه‌های منطقه‌ای، روابط بین‌الملل، ژئوپلیتیک و علوم سیاسی به تعداد ۲۰ نفر بوده‌اند. نمونه‌ها به شیوه هدفمند انتخاب و حجم نمونه با توجه به ماهیت کیفی پژوهش تا حد اشباع داده‌ها، ۱۶ نفر تعیین شد. تجزیه و تحلیل داده‌های مصاحبه به روش ون مائن انجام و بر اساس مراحل سه‌گانه کدگذاری داده‌ها به‌طور مستمر بازبینی و پالایش شدند. پس از تحلیل یافته‌ها، ۲۹ کد استخراج شد که در دو مقوله اصلی چالش‌های حقوقی و چالش‌های امنیتی - نظامی دسته‌بندی شدند. برای هریک از چالش‌های حقوقی و امنیتی - نظامی ۴ مقوله اصلی شناسایی شدند. نهایتاً بر اساس یافته‌های پژوهش، نویسندگان به تبیین پیامدهای کلان این موضوع در سه بعد پرداختند.

کلیدواژه‌ها: جبهه مقاومت، جمهوری اسلامی ایران، رژیم صهیونیستی، عملیات وعده صادق.

Pakzadf90@gmail.com

۱. دانشجوی دکتری، گروه مسائل ایران، دانشگاه یزد، یزد، ایران. (نویسنده مسئول)

Zahra_pakzad@yahoo.com

۲. دانش آموخته کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

Younes.Forouzan@gmail.com

۳. دکتری علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

Abdolreza_Alishahi@atu.ac.ir

۴. دکتری علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی تهران

DOR: 20.1001.1.25381857.1404.18.66.1.1

© نویسندگان

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)

این مقاله تحت لایسنس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمہ

از هنگام تأسیس رژیم صہیونیستی در ۱۴ می ۱۹۴۸ چند مسأله کلان از همان ابتدا مطمح نظر سران این رژیم قرار گرفت. نخستین و اصلی ترین اصل، تحقق وعده ریاست یہودیان بر بخش هایی مہمی از سرزمین های غرب آسیا یا همان «نیل تا فرات بود» تا بر اساس متون موجود در کتب عہد عتیق، یہودیان بتوانند از سراسر جہان این مہم را با مہاجرت بہ سرزمین های اشغالی محقق نمایند (Petersen, 2022: 32). مسأله دومی کہ ہموارہ نگرانی صہیونیست ها را در مناطق اشغالی بہ ہمراہ داشتہ است، موضوع بقا و ثبات بودہ است. از یک سو، اشغال سرزمین های فلسطین، برای اعراب بہ لحاظ دو بعد ناسیونالیسم عربی بہ طور خاص و تقدس بیت المقدس، بہ مثابہ نخستین قبلہ گاہ مسلمین بہ طور عام بسیار حائز اہمیت بودہ است، بہ همین سبب در ادامہ بہ جنگ های چندگانہ با رژیم صہیونیستی مبادرت نمودند کہ البتہ این موضوع در نہایت بہ شکست اعراب منتہی گردید (Daghir, 2012: 7). موضوع مہم دیگر، ظہور طیف های جدیدی ازدشمنان رژیم صہیونیستی در منطقہ است کہ میزان عناد و خصومت آن گذشتہ از وجوہ ایدئولوژیکی، دارای بعد آرمانی و تلاش برای رهایی کامل سرزمین فلسطین است. در این رابطہ می توان بہ اقدامات جہت مقاومت در منطقہ اشارہ داشت. جمہوری اسلامی ایران از همان ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی، بر اساس مبانی اندیشہ ای، خود را متعہد بہ حمایت از جنبش های آزادی خواه دانستہ و از طرفی، بر اساس مبانی تشریعی شیعیان ہرگونہ سازش و مدارا با دشمنان امری حرام و نکوہیدہ است (Rajabi Deh Borzoi & Bigdeli, 2023: 46). از طرفی، بر اساس مبانی سیاسی اسلام شیعہ، بخش بسیار مہمی از چالش های امنیتی، سیاسی، اقتصادی و فرہنگی مسلمین حاصل اقدامات استثمارگران ہمچون انگلیس، آمریکا و رژیم صہیونیستی بودہ و در راستای مقابلہ با چنین استیلایی لاجرم بایستی بہ مبارزہ، مقاومت و تلاش دائمی تا پیروزی کامل مبادرت نمود. در چنین شرایطی بدیہی است سران رژیم صہیونیستی، ہموارہ با نگاہی مبتنی بر ترس، نگرانی و بدبینی بہ اقدامات و رویکردهای جہت مقاومت نگریستہ و ہموارہ آنان را بہ مثابہ یک تہدید بالقوہ قلمداد نماید (Ashraf Havasi, 2024: 27).

پیامد مہم این موضوع برای صہیونیست ها اتخاذ و اجرای سہ برنامہ کلان و اصلی بودہ است. نخست، تجهیز نمودن خود بہ انواع تسلیحات مدرن نظامی قانونی و غیرقانونی ہمچون تسلیحات

اتمی؛ دوم بسط همه جانبه روابط امنیتی، اقتصادی و نظامی با متحدین راهبردی خود همچون آمریکا و غرب و نهایتاً سوم؛ گسترش روزافزون فعالیت‌های جاسوسی و شناسایی عوامل تهدید و تلاش برای حذف فیزیکی آنان. در این رابطه، سازمان‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی همچون موساد و شاباک در سطوح داخلی و خارجی همواره فعالیت گسترده‌ای داشته و با طرح و اجرای توطئه‌ها و نقشه‌هایی متعدد، طیف وسیعی از نخبگان علمی، اجرایی، نظامی و مذهبی دشمنان خود را با تمسک به ترور، از میان برداشته است (Bozorgmehri, 2022: 70). از طرفی نهادهای حقوقی و سیاسی بین‌الملل ضمن خودداری از محکومیت اقدامات صهیونیست‌ها و برخورد قاطع، در بسیاری از مواقع حمایت‌های تلویحی و عینی نیز از این رژیم به عمل آورده و به نوعی مشروعیت اقدامات صهیونیست‌ها را به تأیید رسانده است (Nezamipour, 2023: 287). به عنوان مثال، پیشتر، اقدامات متعدد صهیونیست‌ها در کشتار غیرنظامیان فلسطینی، تخریب بیمارستان‌ها، مدارس، نهادهای دولتی و غیرنظامی شهروندان فلسطینی، اسارت، شکنجه، قتل و نسل‌کشی فلسطینیان در کنار ده‌ها اقدامات تروریستی دیگر همواره با سکوت و وتوی آمریکا، اتحادیه اروپا و بسیاری از نهادهای حقوق بشر همراه بوده است. از طرفی، اقدامات ضد بشری صهیونیست‌ها از سوی نیروهای مقاومت نیز با پاسخ قاطعی مواجه نمی‌شد که این موضوع دستاویز مهمی برای اقدامات بعدی صهیونیست‌ها محسوب می‌شد.

در عملیات ۷ اکتبر ۲۰۲۳، برای نخستین بار در تاریخ مبارزات جبهه مقاومت، جنبش حماس با گذر از اقدامات پدافندی به آفندی ضمن یورش گسترده به مواضع صهیونیست‌ها بسیاری از معادلات سیاسی، نظامی و امنیتی را تحت الشعاع خود قرار داد. متعاقب آن سران رژیم صهیونیستی ضمن حملات گسترده به مناطق غیرنظامی فلسطینیان به کشتار گسترده غیرنظامیان فلسطینی مبادرت و سپس در تاریخ ۱ آوریل ۲۰۲۴، تعداد ۷ تن از نیروهای ایرانی حاضر در سفارت ایران در کشور سوریه را به شهادت رساندند. اقدامی که در زمان کوتاهی بعد، با از سوی رهبر معظم انقلاب با عنوان تنبیه سران رژیم صهیونیستی پاسخ داده و سپس جمهوری اسلامی ایران، برای نخستین بار در میان کشورهای اسلامی از درون مرزهای خود حملات موشکی گسترده‌ای را به سرزمین‌های اشغالی به انجام رساند. عملیاتی که از آن با عنوان «وعده صادق» یاد شده است.

اهمیت انجام چنین عملیاتی از سوی جمهوری اسلامی ایران از چند حیث قابل بررسی است. نخست آنکه برای نخستین بار کشوری اسلامی از مرزهای درونی خود به مواضع صهیونیست‌ها حملات گسترده‌ای انجام داد. صرف از نظر بررسی میزان موفقیت آمیز بودن یا نبودن این موضوع، بایستی به این نکته بسیار مهم اشاره داشت که این تابوشکنی ساختار بازدارندگی در منطقه غرب آسیا را به شدت و با سرعت زیادی تغییر خواهد داد، زیرا بر اساس گفته‌های مقامات نظامی رده بالای ایران، زین پس هر مسئولی از جمهوری اسلامی ایران در هر جای دنیا از سوی سران صهیونیستی مورد ترور واقع شود، پاسخ‌های بعدی جمهوری اسلامی ایران به مراتب بیشتر و شدیدتر خواهد بود؛ دوم؛ چنین اقدامی از سوی جمهوری اسلامی ایران وجهه بازدارندگی و به عبارتی قدرت اقدامات تلافی جویانه صهیونیست‌ها را خدشه‌دار نموده است، سوم، چنین اقدامی از سوی جمهوری اسلامی ایران، می‌تواند الگویی برای دیگر کشورهای جبهه مقاومت به شمار رود، به نحوی که انصارالله یمن، حشدالشعبی عراق، حزب الله لبنان و دیگر گروه‌های نظامی و شبه نظامی منطقه نیز در ادامه و به موازات تعدی گری‌های صهیونیست‌ها می‌توانند پاسخی مشابه بدهند. در خصوص ضرورت بحث نیز می‌توان به چند نکته مهم اشاره داشت: نخست آنکه در خلال عملیات مذکور، شکندگی ژئواستراتژیک صهیونیست‌ها بیش از پیش آشکار گردید؛ دوم؛ در خلال عملیات وعده صادق، قدرت تأثیرگذاری جمهوری اسلامی ایران بر معادلات سیاسی و امنیتی منطقه بیش از پیش ملموس و مشهود گردید. این موضوع به ویژه در شرایط کنونی که تنش‌زدایی‌های مهمی میان جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی صورت پذیرفته است، می‌تواند به مثابه یک فرصت مهم و کارساز برای اتحاد پیش از پیش جهان اسلام در خصوص مسئله فلسطین و آزادی قدس قلمداد گردد؛ نهایتاً آنکه عملیات وعده صادق، الگوی بازدارندگی در منطقه را تا حد زیادی به سمت و سوی جبهه مقاومت تغییر داد. در واقع، تا پیش از این عمده سیاستهای مورد توجه و اجرای سران صهیونیستی، استفاده از زور، تهدید، حملات گسترده، کشتار وسیع و گسترده بوده است، اما با انجام چنین عملیاتی این موضوع مشخص گردید، اعمال هرگونه سیاست‌های مبتنی بر ترور و حملات نظامی، پیامدها و بازخوردهای بسیار خطرناکی برای این رژیم به همراه خواهد داشت.

با این مقدمات، هدف نویسندگان در پژوهش حاضر، بررسی پدیدارشناسانه از ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران. بر این اساس سوال اصلی پژوهش عبارت است از: «ماهیت بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران بر اساس عملیات وعده صادق مبتنی بر چه مولفه‌هایی است؟» به بیانی دیگر، «جمهوری اسلامی ایران بر اساس چه مولفه‌هایی به یک تغییر راهبردی در ماهیت بازدارندگی خود علیه اقدامات رژیم صهیونیستی مبادرت نمود؟» پژوهش حاضر دارای دو دسته از اهداف است. از حیث نظری ارائه دیدگاهی جامع را دنبال می‌نماید تا بتوان گذشته از حوزه‌های دفاعی، سیاسی، امنیتی، ژئوپلیتیکی، به شناخت شفاف‌تری از مفهوم بازدارندگی در عرصه سیاست خارجی دست یابد. از حیث کاربردی و از آنجایی که صهیونیست‌ها، دشمن راهبردی جبهه مقاومت می‌باشند، تقویت نگاه امنیتی و راهبردی در میان مسئولان ارشد نظامی و سیاست خارجی کشور را مد نظر دارد.

ادبیات نظری

مفهوم بازدارندگی در معنای اولیه خود دلالت بر بازداشت و منع اقدام یا عملی خاص دارد. در عرصه روابط بین‌الملل این مفهوم پس از طرح و اجرای سیاست‌های هسته‌ای میان ایالات متحده و در ادامه آغاز و بسط جنگ سرد با شوروی مطرح گردید که در این معنا بازدارندگی به مثابه اعمال مجموعه راهبردهای مبتنی بر تهدید در راستای اقناع رقبا جهت منع از یک عمل نامطلوب تعبیر می‌شود (Griffiths, 2024: 171). رویکردهای اعمال بازدارندگی به دو صورت است: نخست، از طریق اعمال تسلیحات متعارف همچون تانک، موشک، هواپیما و... و دوم؛ از طریق تمسک به تسلیحات غیرقانونی همچون تسلیحات هسته‌ای و کشتار جمعی که از آن با عنوان بازدارندگی با عنوان تهدید به درد شدید یاد می‌شود. این نوع بازدارندگی خود دارای سه نخله بازدارندگی کلی که از سوی ابرقدرت‌های عرصه بین‌الملل اعمال می‌شود؛ بازدارندگی حداقلی که از سوی قدرت‌های بزرگ مانند فرانسه، انگلستان و چین اعمال می‌شود و نهایتاً بازدارندگی غیرمتعارف که هدف آن اعمال خسارت و ضربه به دشمنان است نه نابودی کامل آن (Ghasemi, 2021: 227). همچنین در رابطه با کاربردها و کارکردهای بازدارندگی بایستی اذعان داشت:

✓ هدف از طرح و اجرای راهبردهای بازدارندگی، منع دشمنان به حمله مستقیم است؛

✓ منع دشمنان از حمله مستقیم به مواضع متحدین راهبردی است؛

✓ منع دشمنان از تجاوزگری است؛

✓ منع دشمنان از ماجراجویی است (Salimi, 2016: 95).

به طور کلی بایستی اذعان داشت هدف بازدارندگی نیل به منافع مورد نظر کشورهاست بدون آنکه این موضوع به ایجاد خصومت، نزاع و درگیری با رقبای منتهی شود. بنابراین در بازدارندگی تلاش می‌شود اولاً نوعی تعادل و توازن امنیتی-نظامی ایجاد و در ادامه از وقوع جنگ جلوگیری به عمل آورده شود. کما اینکه بر اساس مکتب رئالیسم، برخورداری از تسلیحات مدرن و قدرتمند عامل مهمی جهت ثبات و عدم وقوع جنگ خواهد بود. البته بایستی اذعان داشت برخی دیگر از تئورسین‌های رئالیستی معتقدند در راستای ثبات و صلح بایستی به ریشه‌کن نمودن تمامی تسلیحات کستارجمعی مبادرت نمود، زیرا رقابت تسلیحاتی جنگی فراگیر و با پیامدهای بسیار ویرانگر ایجاد خواهد کرد (Kolodziej, 2017: 154).

در خصوص گونه‌شناسی بازدارندگی بایستی اذعان داشت، چهار نوع کلان بازدارندگی وجود دارند که عبارتند از:

❖ بازدارندگی اولیه: این نوع بازدارندگی زمانی شکل می‌گیرد که یک کشور در معرض تهدید قرار واقع شود. به عنوان مثال، ایجاد خط تدافعی مازینو از سوی فرانسوی‌ها در برابر تهدیدات نظامی آلمانی‌ها؛

❖ بازدارندگی گسسته: این نوع بازدارندگی هنگامی که کشورها جهت ممانعت از حمله به مواضع متحدین خود استفاده می‌کنند مانند عملیات سپر صحرا علیه صدام حسین در تجاوز به خاک کویت؛

❖ بازدارندگی کلی: این نوع بازدارندگی حالتی پیش‌دستانه دارد به این صورت که کشورها هنگامی که احتمال دهند در آینده نزدیک یا دور اهدافشان از سوی رقبای تهدید واقع شود، چنین نوعی از بازدارندگی را اعمال خواهند کرد؛

❖ بازدارندگی فوری: هنگامی که حداقل یکی از دو طرف متخاصم، در روابط میان خود به حمله گسترده علیه منافع رقیب در نقطه دیگری مبادرت نماید (Ghavam, 2014: 208-209).

روش‌های حصول بازدارندگی به صورت‌های ذیل ممکن و مقدور خواهد بود:

- عوامل بازدارنده باید به روشنی عزم خود را نسبت به دفاع از منافع معین نشان دهند؛
- متخاصمین بالقوه باید بر این باور باشند که عوامل بازدارنده توانایی اعمال تهدیدات خود را دارند؛

➤ این اعتقاد باید در متخاصمین بالقوه وجود داشته باشد که عوامل بازدارنده با وجود هزینه‌هایی که در این راه باید متحمل شوند، تهدیدات خود را با قاطعیت عملی می‌کنند (Ebrahimi & Moshirzadeh, 2021: 266-267).

از یک سو، از آنجایی که هدف و مساعی نویسندگان در پژوهش حاضر، بررسی ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران بر اساس «عملیات وعده صادق» با بهره‌گیری از رهیافت پدیدارشناسی است و ازسویی دیگر با توجه به ادبیات نظری پژوهش که در خصوص نظریه بازدارندگی و ویژگی‌های آن بوده، لذا در خصوص کاربری این نظریه بایستی به این نکته مهم اشاره نمود که در عملیات مذکور، برای نخستین بار جمهوری اسلامی از درون مرزهای خود اقدام به حملات موشکی گسترده علیه صهیونیست‌ها نمود و این تغییر راهبرد به تعبیر نویسندگان هشدار جدی به صهیونیست‌ها تلقی می‌شود. به بیانی دیگر، به نظر می‌رسد، انجام چنین عملیاتی به مثابه یک عامل مهم بازدارنده جهت تجاوزات آتی صهیونیست‌ها به شمار رود و چنانچه این فرضیه مهم را بپذیریم، آنگاه نحوه کاربری چنین الگوی بازدارنده‌ای می‌تواند برای جبهه مقاومت و حتی دیگر جوامع اسلامی بسیار حائز اهمیت باشد.

پیشینه پژوهش

- احمدیان و فلاحتی (۱۴۰۳) در مقاله‌ای با عنوان: «الگوی رفتاری قدرت‌های منطقه‌ای در مدیریت بحران (مسئله فلسطین)» به این نتیجه دست یافتند که در مسئله فلسطین قدرت‌های منطقه‌ای مانند ایران، عربستان، ترکیه تابع منطق توازن قوا هستند براساس این رهیافت هیچ کشوری نمی‌تواند بازیگر دیگر را حذف کند و هر یک از قدرت‌ها براساس اصل بقا متحدین از حذف یک‌طرف در منطقه جلوگیری می‌کنند و بحران تداوم می‌یابد.

- نوروزی و سیدزاده ثانی (۱۴۰۳) در پژوهشی با عنوان: «بازداشت اداری» فلسطینیان به مثابه جنایت علیه بشریت رژیم صهیونیستی» به این نتیجه دست یافتند که از آنجا که رژیم صهیونیستی خارج از اصول متوسل به این عملیات شده و به ناروا حق آزادی شخصی غیرنظامیان فلسطینی را مورد تجاوز قرار می‌دهد، با استناد به عنوان مجرمانه «حبس» و یا «تعقیب و آزار» در بندهای (ه) و (ح) از ماده‌ی ۷ اساسنامه قابل تعقیب می‌باشد. همچنین به واسطه عدم رعایت بایسته‌های بازداشت توسط عمال رژیم صهیونیستی، ارتکاب این جنایت به واسطه تحقق بند (ک) از مقرر مذکور دور از ذهن نیست؛ چرا که این موضوع در راستای سیاست رژیم برای اقدام علیه جمعیت غیرنظامی فلسطین صورت گرفته و باعث ایجاد رنج و آسیب جدی به سلامت بازداشت شدگان می‌گردد.

- مصلی‌نژاد (۱۴۰۳) در پژوهشی با عنوان: «بحران‌های منطقه‌ای، جنگ غزه و آینده سیاسی جهان اسلام» به این نتیجه دست یافت که جنگ غزه انعکاس تغییر در معادله موازنه قدرت بوده و این امر زمینه بازتولید هویت مشروعیت‌بخش را به وجود می‌آورد.

- عالیشاهی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «عملیات طوفان الاقصی و کاربست پارادایم نوین مقاومت در جهان اسلام» براساس یافته‌های پژوهش، ۴۹ مفهوم در قالب ۸ مقوله شناسایی و در قالب دو دسته عوامل جبهه بیرونی و جبهه داخلی تفکیک نمود. بازسازی روابط راهبردی کشورهای اسلامی (تنش زدایی راهبردی)، افول پروژه عادی‌سازی با رژیم صهیونیستی، اقدام تاکتیکی محدود، شکنندگی ژئوپلیتیک، ضعف عمق استراتژیک، بحران‌های داخلی رژیم صهیونیستی، مهاجرت معکوس و بحران نیروی انسانی به ترتیب دارای بیشترین ضریب اهمیت بودند.

- بردبار و عالیشاهی (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان: «تحلیل جهش پارادایمی جنبش حماس در عملیات ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳» (تغییر رویکرد پدافندی به آفندی) به این نتیجه‌گیری دست یافتند که سه عامل اصلی گذار از اقدامات پدافندی به آفندی، واکنش به توافق‌نامه آبراهام و تغییر پارادایم مقاومت عوامل اصلی جهش پارادایمی جنبش حماس در عملیات ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳ بوده‌اند. نویسندگان همچنین، برای سطح بندی از روش مدل‌سازی ساختاری- تفسیری استفاده کردند که به ترتیب در سطح اول گذار از اقدامات پدافندی به آفندی، سطح دوم و واکنش به توافق‌نامه آبراهام و تغییر پارادایم مقاومت در سطح سوم قرار گرفت.

- یوزی روبین^۱ (۲۰۲۴) در مقاله‌ای با عنوان: «عملیات "وعده صادق": حمله موشکی ایران به رژیم صهیونیستی» نشان داد جمهوری اسلامی ایران در عملیات وعده صادق نخستین کشور جهان اسلام است که در اقدامی متهورانه و بسیار مهم مستقیماً به اراضی تحت اشغال صهیونیستها حملات موشکی گسترده ای را محقق نمود. به عقیده نویسنده نخستین و مهمترین عامل انجام عملیات وعده صادق سخنان رهبر ایران است که وعده تنبیه سران صهیونیستی را داده بود و این وعده در اندک زمانی کوتاه محقق شد، بنابراین شخصیت رهبر ایران در کنار قدرت موشکی جمهوری اسلامی گذشته از پاسخ حداقلی به تجاوزات رژیم اسرائیل، به الگویی از مقابله مستقیم با اقدامات صهیونیستها در منطقه مبدل گردید.

- اروین فن وین^۲ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان: «رژیم صهیونیستی علیه ایران: سناریوهای درگیری منطقه ای در سال ۲۰۲۴» معتقد است اقدامات رژیم صهیونیستی و اهداف مد نظر آن از یک سو و اقدامات جمهوری اسلامی ایران در حمایت از متحدین راهبردی خود در منطقه، احتمال افزایش تنش ها را در سال ۲۰۲۴ میان رژیم صهیونیستی و جمهوری اسلامی ایران افزایش داده است. جمهوری اسلامی ایران از طریق متحدین راهبردی خود همچون حزب الله، سوریه و دیگر نیروهای شیعی منطقه و حتی انصارالله یمن مواضع صهیونیستها را با تهدیدات بالقوه مواجه نموده است و سران رژیم صهیونیستی کماکان با تکیه بر عنصر ترور، به حذف فیزیکی سران جبهه مقاومت مبادرت می کند. نویسنده نهایتاً به این نتیجه گیری دست می یابد که به رغم حمایت های همه جانبه ایالات متحده از رژیم صهیونیستی در صورت وقوع جنگ مستقیم میان ایران و رژیم صهیونیستی بسیار بعید است ایالات متحده نیز مستقیماً وارد کارزار مبارزه با جمهوری اسلامی ایران شود زیرا آتش جنگ تمامی کشورهای منطقه را تحت الشعاع خود قرار خواهد داد.

- لوئیز برس^۳ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان: «جنگ با ایران: تعهد قانونی رژیم اسرائیل برای جلوگیری از دستیابی جمهوری اسلامی ایران به سلاح های هسته ای» معتقدست تمامی راهبردهای رژیم اسرائیل علیه جمهوری اسلامی اعم از تهدید، ترور، بمب گذاری و غیره به زعم سران این رژیم، اقداماتی مشروع و دارای وجاهت قانونی است، زیرا دستیابی جمهوری اسلامی ایران به تسلیحات اتمی علناً به معنای پایان حیات صهیونیستها خواهد بود.

1 Uzi Rubin

2 Erwin Van Veen

3 Louis Beres

- ماریو بلوکن^۱ (۲۰۲۴) در مقاله‌ای با عنوان: «تشدید تنش در مناقشه ایران و اسرائیل: تحلیلی از حوادث آوریل ۲۰۲۴ و پیامدهای آن» نشان داد تنها اقدام نظام بین‌الملل در تنش میان جمهوری اسلامی ایران و رژیم صهیونیستی دعوت طرفین به خویشتن‌داری و کاهش تنش است. از یک سو، ایالات متحده به خوبی به این موضوع واقف است که ورود مستقیم به نفع رژیم صهیونیستی در صحنه نبرد با ایران یقیناً پیامدهای امنیتی و اقتصادی بسیار خطرناکی برای تمامی جهان به همراه خواهد داشت و از سویی دیگر، رژیم صهیونیستی با اقدامات خود نشان داد ابایی از ماجراجویی و تعمیق تنش‌ها در منطقه ندارد. درواقع برجسته‌سازی تهدیدات ایران اتمی، دستاویز مهمی برای صهیونیست‌ها جهت افزایش تنش با جمهوری اسلامی ایران و متحدین آن در منطقه شده است، به همین سبب، سران رژیم صهیونیستی همواره در صدد اقناع ایالات متحده برای حضور در این جنگ منطقه‌ای هستند.

با بررسی ادبیات نظری و پیشینه تجربی پژوهش، بایستی اذعان نمود هیچگونه پژوهش مستقلی با محوریت ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر عملیات وعده صادق از منظر پدیدارشناسی صورت نپذیرفته است، لذا به نظر می‌رسد برای نخستین بار، پژوهش کنونی در کشور با این هدف انجام می‌شود.

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر، یک پژوهش کیفی است که با استفاده از روش پدیدارشناسی^۲ به بررسی ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر عملیات وعده صادق می‌پردازد، لذا با توجه به نوع پژوهش، تحقیق حاضر ذیل پژوهش‌های کاربردی - توسعه‌ای با رویکرد اکتشافی، قرار می‌گیرد. به طور کلی، پدیدارشناسی به معنای مطالعه و تحلیل عمیق یک پدیده می‌پردازد. در واقع از آنجایی که هر چیزی که ظاهر می‌شود، پدیدار تلقی شده و بنابراین، پدیدارشناسی از یک سو به مثابه فلسفه و از سویی دیگر به مثابه روش‌شناسی، در تحقیقات مطالعات رفتار سیاسی به منظور درک هرچه بهتر و عمیق‌تر موضوعات و مسائل پیچیده سیاسی اعم از رفتار بازیگران، دولت‌ها در مسائل و مواردی همچون امنیت، اقتصاد سیاسی، بازدارندگی و

1 Mario Blokken

2 Phenomenology

امثالهم به کار می‌رود. از آنجا که هدف مطالعه حاضر، بررسی ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر عملیات وعده صادق است و این پدیده یک موضوع چندبعدی و پیچیده است، لذا به نظر می‌رسد، رویکرد پدیدارشناسی که ریشه در پارادایم تفسیری دارد جهت نیل به هدف اصلی پژوهش مناسب و کارآمد باشد. دو رویکرد اصلی پدیدارشناسی عبارتند از پدیدارشناسی توصیفی و تفسیری. در پدیدارشناسی توصیفی، مفاهیمی که از درون مصاحبه‌ها و سخنان خارج می‌شود مبنا و اساس کار پژوهشگر قرار می‌گیرد و بنابراین تفسیر آن مورد نظر نیست کما اینکه بروم^۱ (۲۰۱۳) نیز معتقد است پدیدارشناسی توصیفی در جستجوی مجموعه شواهدی جهت اثبات یک پدیده و توصیف ساختارهای آن می‌باشد تا بتواند آن پدیده مذکور را جامع‌تر و عمیق‌تر درک کند (Kaufer, 2020: 33-34). پژوهش حاضر نیز با استفاده از پدیدارشناسی توصیفی به بررسی سوال اصلی و هدف مورد نظر مبادرت خواهد نمود. جامعه آماری پژوهش حاضر، تعداد ۲۰ تن از نخبگان، اساتید و کارشناسان رشته‌های مطالعات منطقه‌ای، روابط بین‌الملل، ژئوپلیتیک و علوم سیاسی بوده‌اند. نمونه‌ها به شیوه هدفمند انتخاب و حجم نمونه با توجه به ماهیت کیفی پژوهش تا حد اشباع داده‌ها، ۱۶ نفر تعیین شد. تجزیه و تحلیل داده‌های مصاحبه به روش ون مانن انجام و بر اساس مراحل سه‌گانه کدگذاری داده‌ها به‌طور مستمر بازبینی و پالایش شدند. در خصوص روایی و پایایی پژوهش نیز بایستی اذعان داشت اساساً در مطالعات کیفی، موضوع اعتباریابی و تعمیم یافته‌های تحقیق از اهمیت بالایی برخوردار است، در این رابطه، پژوهش حاضر از روش ارزیابی لینکلن و گوبا^۲ استفاده کرده است که بر اساس چهار معیار جداگانه اما مرتبط به هم که شامل: باورپذیری، اطمینان‌پذیری، تأییدپذیری و انتقال‌پذیری می‌شوند. نهایتاً بایستی در خصوص شیوه جمع‌آوری داده‌ها اذعان نماییم که در پژوهش حاضر در مجموع ۲۰ مصاحبه پدیدارشناسانه انجام و در مصاحبه شانزدهم، اشباع نظری بدست آمد. سؤالات مصاحبه با توجه به هدف و سؤال اصلی پژوهش تدوین و پس از اعمال اصلاحات مدنظر اساتید و خبرگان حوزه مورد مطالعه، نهایی شد. در حین انجام مصاحبه، علاوه بر فیش‌برداری، سؤال‌های کاوشی نیز با توجه به شرایط مصاحبه و پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان مطرح شد. ۱۶ تن از مشارکت‌کنندگان اساتید و نخبگان دانشگاهی (از این تعداد ۶ نفر خبرگان حوزه نظامی

2. Broom

1. Lincoln & Goba

بودند) مرد ۴ تن دیگر زن بودند. در فرآیند جمع‌آوری اطلاعات و با توجه به متفاوت بودن گام‌های عملیاتی اجرای رویکرد پدیدارشناسی، به سبب شفافیت و انسجام بالاتر روش ون مانن^۱ نسبت به روش‌های دیگر (بازرگان، ۱۴۰۲: ۲۲۴-۲۲۵)، از این روش جهت گردآوری اطلاعات استفاده شد.

جدول ۱. مشخصات دموگرافیک مصاحبه‌شوندگان

شاخص	تعداد		درصد
جنس	زن	۴	۲۵
	مرد	۱۶	۷۵
تحصیلات	دکتری - استادیار	۱۰	۵۰
	دکتری - دانشیار	۸	۴۰
	دکتری - استاد تمام	۲	۱۰
حوزه تخصص	اندیشه سیاسی	۳	۱۵
	مطالعات منطقه‌ای	۶	۳۰
	روابط بین‌الملل	۴	۲۰
	ژئوپلیتیک	۳	۱۵
	مسائل نظامی	۴	۲۰
	از ۱۰ تا ۱۵ سال	۸	۴۰
سال‌های فعالیت (تدریس / پژوهش)	از ۱۵ تا ۱۹ سال	۵	۲۵
	از ۲۰ تا ۲۵ سال	۴	۲۰
	بیش از ۲۵ سال	۳	۱۵

یافته‌های پژوهش

در راستای تحلیل داده‌ها در مرحله کدگذاری باز، داده‌های حاصل به بخش‌های معنایی جداگانه‌ای تفکیک شده و در ادامه بر اساس میزان مشابهت مفهومی و معنایی در یک عنوان انتزاعی‌تر با عنوان «مقوله» دسته‌بندی شدند. در این مرحله، نهایتاً نویسندگان به ۶۰۶ کد اولیه دست یافتند. سپس، داده‌ها بر اساس مشابهت و نزدیکی، تحت مفهوم‌های انتزاعی‌تر به نام مقوله

1 Van Maanen

گروه‌بندی شدند. پس از انجام مصاحبه‌ها، کدگذاری در خلال سه مرحله کدگذاری باز، محوری و گزینشی انجام پذیرفت که نهایتاً در پایان آن، مفاهیم، مقوله‌ها و طبقه‌ها شناسایی شدند. مرحله اول کدگذاری باز نام دارد که در آن، مقولات زیادی شکل می‌گیرند که پس از انجام پالایش از یکدیگر جدا و در ادامه نیز مفاهیم بر اساس نوع ارتباط با موضوعات شبیه به هم، در یک طبقه دسته‌بندی خواهند شد. مرحله دوم، کدگذاری محوری است که در آن ارتباط میان مقولات ایجاد شده در مرحله قبل، ایجاد می‌شود. در این مرحله، مقولات فرعی در قالب مقولات اصلی و بزرگتر قرار می‌گیرند. مرحله دیگر، کدگذاری گزینشی است که در آن یک مقوله اصلی و کانونی انتخاب و به نحوی هدفمند و نظام‌مند به مقولات ابتدایی ارتباط داده می‌شود. در این رابطه، اقدامات انجام شده به این شرح است که با اجرای کدگذاری باز و تلخیص آنان، مفاهیم و مضامین ایجاد شدند و در ادامه با توجه به اشتراکات موجود در میان آنان در قالب ۲۹ مقوله (۲۱ مقوله فرعی و ۸ مقوله اصلی) طبقه‌بندی شد. مقوله‌های مشابه در طبقات فرعی و اصلی قرار گرفتند.

نتایج کدگذاری و استخراج مقوله‌ها و طبقه‌ها

مفاهیم استخراج شده پژوهش در سه طبقه اصلی چالش‌های حقوقی، تهدیدات ژئوپلیتیک و اقتصادی قرار گرفتند. در تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها، بر اساس پیام‌های آشکار یا پنهان در متن، مفاهیمی بدست آمد و در ادامه و به تدریج در سطوح انتزاعی‌تر مقوله‌بندی شدند. در نهایت مقوله‌ها تا ایجاد طبقه اصلی ادامه یافته و در ادامه، نتایج هر یک از طبقه‌های اصلی پژوهش (چالش‌های حقوقی و چالش‌های امنیتی- نظامی)، ارائه و مورد تجزیه و تحلیل شد. مقوله‌های اصلی و فرعی هر یک از طبقه‌ها مشخص و مفاهیم شناسایی شده معرفی شده است.

چالش‌های حقوقی

طبق مصاحبه‌های انجام گرفته، تعدادی از مفاهیم و مقوله‌ها به عنوان «چالش‌های حقوقی» از طریق کدگذاری باز استخراج شد. بدین صورت، ابتدا پیام‌های پنهان و آشکار مصاحبه‌شوندگان در خصوص عوامل مرتبط با مسائل حقوقی استخراج و سپس با انجام پالایش کدها بر اساس میزان تشابه و تمایز در مقولاتی دسته‌بندی شدند. بر اساس مصاحبه‌های صورت گرفته، در زمینه

چالش‌های حقوقی تعداد ۳۱۳ کد استخراج شد. کدهای مذکور در ۱۱ مقوله فرعی و ۴ مقوله اصلی قرار گرفتند:

طبقه اصلی: چالش‌های حقوقی

- مقوله‌های اصلی: ناکارآمدی سازمان‌های حقوق بشری، وتوی حقوقی جنایات رژیم صهیونیستی، تجاوز حقوقی به حریم جمهوری اسلامی ایران و دفاع مشروع.
- مقوله‌های فرعی: عدم ضمانت اجرای حقوقی لازم در برخورد با رژیم صهیونیستی، عدم اقدام بازدارنده و فوری علیه جنایات رژیم صهیونیستی، نقض اصل منع توسل به زور، اتخاذ معیار تناسب در پاسخ به تجاوزات رژیم صهیونیستی، حمایت مطلق ایالات متحده و مراجع حقوق بین الملل از اقدامات رژیم صهیونیستی، ناکارآمدی شورای امنیت سازمان ملل متحد، تلاش برای منع تجاوزات حقوقی بیشتر، نقض حقوق دیپلماتیک، نقض آشکار حقوق بین‌الملل، ضرورت دفاع قانونی و مشروعیت قانونی برای پاسخ متقابل.
- مطابق کدگذاری‌های انجام شده، تعدادی از عوامل ذکر شده با عناوین مفاهیم، مقوله فرعی، مقوله اصلی و طبقه اصلی قرار گرفتند که در جدول ۲ به نمایش درآمده است.

جدول ۲. نتایج چالش‌های حقوقی

طبقه اصلی	مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم (تکرار هر مفهوم)	تکرار
چالش‌های حقوقی	ناکارآمدی سازمان‌های حقوق بشری	عدم ضمانت اجرای حقوقی لازم در برخورد با رژیم صهیونیستی	مسئولیت گریزی نهادهای قانونی بین‌الملل (۱۰)، عدم اختیار لازم در برخورد با جنایات رژیم صهیونیستی (۸)، سیاست‌زدگی شورای امنیت سازمان ملل متحد (۹)، فقدان قدرت محکومیت اقدامات رژیم صهیونیستی (۸)، تبعیض حقوقی گسترده (۷)	۴۲
		عدم اقدام بازدارنده و فوری علیه جنایات رژیم صهیونیستی	سکوت و ممانعت حقوقی (۸)، ضعف عمده سازوکار رویه‌های ویژه حقوقی (۷)، ضعف کارکردی در کمیته مشاورتی شورای حقوق بشر	۳۰

جدول ۲. نتایج چالش‌های حقوقی

تکرار	مفاهیم (تکرار هر مفهوم)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	طبقه اصلی
	(۷)، عدم ورود نیروهای حافظ صلح بین الملل (۸)			
۳۴	نقض حاکمیت جمهوری اسلامی ایران (۸)، گسترش روز افزون اقدامات تروریستی رژیم صهیونیستی (۱۱)، عدم پابندی به تعهدات حقوقی (۷)، عدم محکومیت رژیم صهیونیستی از سوی دادگاه بین المللی لاهه (۸)	نقض اصل منع توسل به زور		
۳۲	پاسخ هم‌تراز از سوی جمهوری اسلامی ایران (۸) اقتصاد شیعیان (۸)، پس‌اسخ در زمان سریع (۸)، استناد جمهوری اسلامی ایران به اصل «قربانی یک حمله مسلحانه» (۸)	اتخاذ معیار تناسب در پاسخ به تجاوزات رژیم صهیونیستی		
۲۶	وتوی محکومیت رژیم صهیونیستی در شورای امنیت سازمان ملل متحد (۸)، دعوت به خویشننداری و عدم اقدام متقابل جمهوری اسلامی ایران علیه رژیم صهیونیستی (۸)، تهدید جمهوری اسلامی ایران به حضور نظامی در منطقه (۱۰)	حمایت مطلق ایالات متحده و مراجع حقوق بین الملل از اقدامات رژیم صهیونیستی	وتوی حقوقی جنايات رژیم صهیونیستی	
۲۶	قدرت وتوی ایالات متحده و انگلیس و فرانسه (۹)، اتحاد راهبردی غرب با رژیم صهیونیستی (۱۰)، مشروعیت بخشی به اقدامات رژیم صهیونیستی (۷)	ناکارآمدی شورای امنیت سازمان ملل متحد		
۲۱	تهدید رژیم صهیونیستی به اقدامات گسترده‌تر (۸)، تلاش برای بازدارندگی تجاوزات رژیم	تلاش برای منع تجاوزات حقوقی بیشتر		

جدول ۲. نتایج چالش‌های حقوقی

تکرار	مفاهیم (تکرار هر مفهوم)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	طبقه اصلی
	صهیونیستی (۷)، رعایت اصل حمله مشروط (۶)			
۳۰	نقض قطعی و روشن کنوانسیون ۱۹۶۱ وین (۱۲)، نقض قواعد کنوانسیون ۱۹۷۳ پیشگیری از و مجازات جرایم علیه اشخاص (۸)، نقض اصل ممنوعیت استفاده از زور علیه تمامیت ارضی دولت‌ها (۱۰)	نقض حقوق دیپلماتیک	تجاوز حقوقی به حریم جمهوری اسلامی ایران	
۱۹	عدم تعهد حقوقی از سوی رژیم صهیونیستی (۶)، اعلام رسمی جنگ به جمهوری اسلامی ایران (۷)، پذیرش مسئولیت حقوقی در حمله به سفارت ایران (۶)	نقض آشکار حقوق بین‌الملل		
۲۲	حق ذاتی دفاع مشروع برای جمهوری اسلامی ایران (۸)، (۹)، کاهش تهدیدات نظامی رژیم صهیونیستی (۷)، بازدارندگی قانونی (۷)	ضرورت دفاع قانونی		
۲۸	استمرار تجاوزگری از سوی رژیم صهیونیستی (۸)، اعلام رسمی تجاوز صورت گرفته علیه جمهوری اسلامی ایران به مراجع بین‌المللی (۸)، پاسخ به اندازه تجاوز صورت گرفته (۷) عدم اقدام تلافی جویانه (۵)	مشروعیت قانونی برای پاسخ متقابل	اصل دفاع مشروع	

چالش‌های امنیتی - نظامی

طبق مصاحبه‌های انجام گرفته، تعدادی از مفاهیم و مقوله‌ها به عنوان «چالش‌های امنیتی - نظامی» از طریق کدگذاری باز استخراج شد. در این رابطه، ابتدا پیام‌های پنهان و آشکار مصاحبه‌شوندگان در خصوص عوامل مرتبط با تهدیدات امنیتی - نظامی و چالش‌های مرتبط با این

موضوع استخراج و سپس با انجام پالایش کدها بر اساس میزان تشابه و تمایز در مقولاتی دسته‌بندی شدند. بر اساس مصاحبه‌های صورت گرفته با موضوع تهدیدات امنیتی تعداد ۲۹۳ کد استخراج شد. کدهای مذکور در ۱۰ مقوله فرعی، ۴ مقوله اصلی در یک طبقه اصلی قرار گرفتند:

طبقه اصلی: چالش‌های امنیتی - نظامی

• مقوله‌های اصلی: تلاش برای تخریب زیرساخت‌های دفاعی - امنیتی، تلاش برای حضور در نزدیکی مرزهای جمهوری اسلامی ایران، افزایش ترور و حذف فیزیکی و افزایش فعالیت‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی

• مقوله‌های فرعی: تلاش برای تخریب زیرساخت‌های هسته‌ای کشور، تلاش برای از کار انداختن سامانه‌های موشکی، تلاش برای از کار انداختن ساختارهای انرژی و نفت، بسط روابط با جمهوری آذربایجان، توافق آبراهام، تلاش برای حضور در خلیج فارس، ترور نخبگان علمی، ترور افسران عالی رتبه جبهه مقاومت، گسترش تعاملات اطلاعاتی در اقلیم کردستان عراق و تلاش برای گسترش جاسوسان در داخل ایران.

مطابق کدگذاری‌های انجام شده، تعدادی از عوامل ذکر شده با عناوین مفاهیم، مقوله فرعی، مقوله اصلی و طبقه اصلی قرار گرفتند که در جدول ۳ به نمایش درآمده است.

جدول ۳. نتایج امنیتی - نظامی

تکرار	مفاهیم (تکرار هر مفهوم)	مقوله فرعی	مقوله اصلی	طبقه اصلی
۴۶	تلاش گسترده برای افزایش تحریم‌های ایران هسته‌ای (۱۱)، فشار لابی‌های صهیونیستی علیه ایران هسته‌ای در غرب (۸)، تهدید حمله نظامی به مواضع هسته‌ای ایران (۹)، حملات سایبری گسترده علیه مواضع هسته‌ای ایران (۸)، مخالفت و کارشکنی گسترده در برابر برجام (۱۰)	تلاش برای تخریب زیرساخت‌های هسته‌ای کشور	تلاش برای تخریب زیرساخت‌های دفاعی - امنیتی	چالش‌های امنیتی - نظامی
۳۲	افزایش فعالیت‌های نفوذ اطلاعاتی جهت دستیابی به برنامه‌های موشکی	تلاش برای از کار انداختن سامانه‌های		

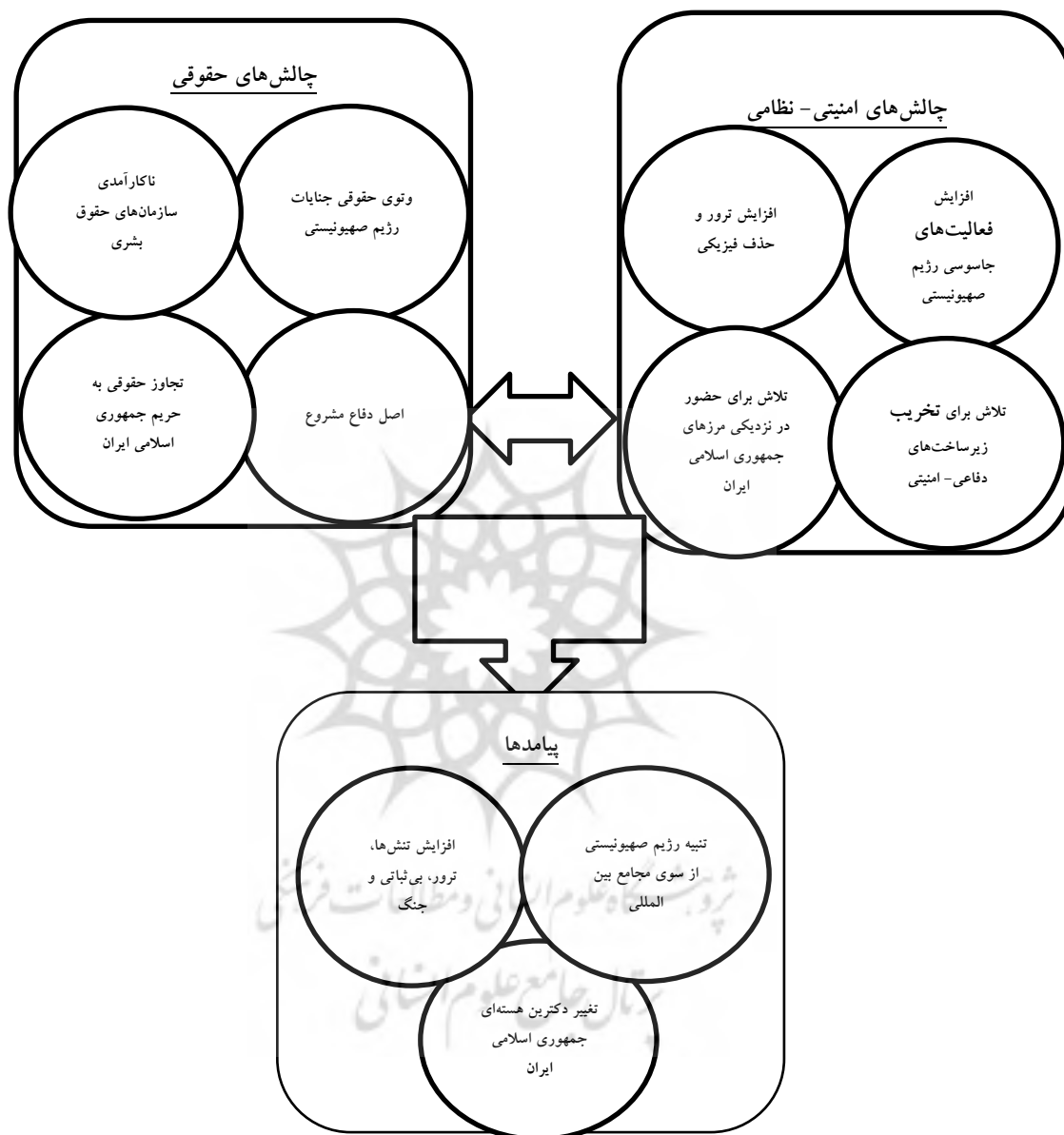
	ایران (۱۱)، تلاش برای هک سامانه‌های تدافعی (۱۱)، تلاش برای تحریم همه جانبه برنامه موشکی ایران (۱۰)	موشکی	
۳۱	افزایش تحریم‌های همه جانبه نفت ایران (۱۱)، تلاش گسترده برای اقناع آمریکا جهت خروج از برجام (۱۰)، افزایش روابط اقتصادی - تجاری در حوزه انرژی با کشورهای خلیج فارس (۱۰)	تلاش برای از کار انداختن ساختارهای انرژی و نفت	
۲۵	نزدیکی به مرزهای شمالی ایران (۸)، افزایش پایگاه‌های اطلاعاتی امنیتی در جمهوری آذربایجان (۹)، تلاش برای تعمیق تنش ایران و آذربایجان (۸)	بسط روابط با جمهوری آذربایجان	
۳۶	تنش زدایی با اعراب (۱۲)، فروریختن قبح روابط اعراب با رژیم صهیونیستی (۸)، تلاش برای به رسمیت شناخته شدن در میان جوامع اسلامی (۹)، ائتلاف عبری - عربی علیه جبهه مقاومت (۷)	توافق آبراهام	تلاش برای حضور در نزدیکی مرزهای جمهوری اسلامی ایران
۲۵	از سرگیری روابط با امارات (۹)، تلاش برای حضور در افغانستان پساً آمریکا (۸)؛ دسترسی به پایگاه های نظامی کشورهای عربی خلیج فارس (۸)	تلاش برای حضور در خلیج فارس	
۲۴	ترور دانشمندان هسته‌ای ایران (۱۲)، ترور دانشمندان موشکی ایران (۱۲)	ترور نخبگان علمی	افزایش ترور و حذف فیزیکی
۲۶	ترور افسران ایرانی در لبنان (۱۰)، حمله به پایگاه‌های نظامی ایران در	ترور افسران عالی رتبه جبهه مقاومت	

	دمشق (۸)، حمله به سفارتخانه ایران در دمشق (۸)			
۲۶	تأسيس پایگاه رسمی در اقلیم کردستان عراق (۱۲)، (۱۰)، افزایش تعاملات اطلاعاتی با عربستان سعودی و امارات (۸)، افزایش فعالیت پهپادهای جاسوسی در مرزهای جمهوری اسلامی ایران (۸)	گسترش تعاملات اطلاعاتی در نزدیکی مرزهای جمهوری اسلامی ایران	افزایش فعالیت‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی	
۲۱	افزایش اقدامات جاسوسی در صنایع هسته‌ای و دفاعی ایران (۱۱) افزایش فعالیت و جذب نیروهای جاسوسی در درون مرزهای ایران (۱۰)	تلاش برای گسترش جاسوسان در داخل ایران		

مدل بخش کیفی

پس از تبیین مقولات اصلی و فرعی نهایتاً نویسندگان به ترسیم الگوی بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران در عملیات وعده صادق مبادرت و در ادامه به تبیین هر یک از مولفه‌های اصلی خواهیم پرداخت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شکل ۱. الگوی پدیدارشناسانه از ماهیت بازدارندگی در روابط منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران بر اساس عملیات وعده صادق

بر اساس مدل فوق، چالش‌های حقوقی، نخستین مولفه جمهوری اسلامی ایران در طرح و اجرای عملیات وعده صادق علیه رژیم صهیونیستی بوده است. بر این اساس، مفاهیم چهارگانه ناکارآمدی سازمان‌های حقوق بشری، وتوی حقوقی جنایات رژیم صهیونیستی، تجاوز حقوقی به حریم جمهوری اسلامی ایران و دفاع مشروع مهمترین دلایل حقوقی جمهوری اسلامی ایران در اجرای عملیات مذکور بودند. از یک سو واقعیت این است که بسیاری از جنایات رژیم صهیونیستی در شرایطی محقق می‌شود سازمان‌های حقوق بشری اعم از دیوان کیفری، دیوان دادگستری لاهه و ده‌ها نهاد حقوقی بین‌المللی به نحوی ملموس از برخورد قانونی قاطع با این رژیم خودداری نموده و در بهترین حالت، تنها به ذکر هشدار یا محکومیت اقدامات این رژیم مبادرت نموده‌اند. حال آنکه هیچگونه ضمانت اجرایی، مسئولیت‌پذیری و نیز تعهد قانونی و اخلاقی از سوی نهادهای مذکور در محکومیت و برخورد با اقدامات رژیم صهیونیستی صورت نپذیرفته است. از طرفی، حمایت‌های لجستیکی، اقتصادی، نظامی و امنیتی گسترده غرب به ویژه ایالات متحده و بیشتر قدرت‌های اروپایی همچون بریتانیا، فرانسه و آلمان از رژیم صهیونیستی بالطبع عامل بسیار مهمی است تا هرگونه محکومیت و مداخله نیروهای بین‌المللی علیه این رژیم با وتوی حقوقی - سیاسی مواجه شود. به عنوان مثال، هرگونه پرونده سیاسی - قضایی علیه اقدامات رژیم صهیونیستی یا اساساً به شورای امنیت سازمان ملل محاله نمی‌شود و یا در صورت محاله با وتوی آمریکا و انگلیس از ادامه بررسی خارج خواهد شد. به همین سبب، سران رژیم صهیونیستی به سبب برخورداری از حمایت‌های ضمنی و تلویحی گسترده متحدین غربی خود، همواره به اقدامات مبتنی بر ترور، تهدید، تحریم، تخریب دشمنان خود اقدام و به پایگاه‌های نظامی و غیرنظامی حملات گسترده‌ای می‌کنند که نمونه بارز آن تجاوز به حریم جمهوری اسلامی ایران در خاک سوریه (سفارت جمهوری اسلامی ایران) بوده است. با این شرایط، بدیهی است جمهوری اسلامی ایران انتظار هیچگونه کارآمدی، توانمندی و ضمانت اجرایی لازم را از سوی نهادهای قانونی و سیاسی بین‌الملل نداشته و بالطبع با اتکا به قدرت بازدارندگی خود، در قالب عملیات وعده صادق به تجاوزات رژیم صهیونیستی بر اساس اصل دفاع مشروع پاسخی قانونی بدهد.

همچنین بر اساس مدل فوق، چالش‌های امنیتی - نظامی نیز از دیگر مولفه‌های مهمی بود که جمهوری اسلامی ایران با تمسک بدان به طرح و اجرای عملیات وعده صادق علیه رژیم

صهیونیستی مبادرت نمود. بر این اساس، چهار مفهوم اصلی تلاش برای تخریب زیرساخت‌های دفاعی-امنیتی، تلاش برای حضور در نزدیکی مرزهای جمهوری اسلامی ایران، افزایش ترور و حذف فیزیکی و افزایش فعالیت‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی را شناسایی نموده است. رژیم اشغالگر قدس بارها در قالب طرح‌ها و برنامه‌های مبتنی بر توطئه، سعی در نفوذ و دستیابی به اطلاعات مهم، محرمانه و حیاتی جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌های دفاعی و نظامی داشته است و واقعیت نیز حاکی از این موضوع است که بعضاً دستاوردهای موفقیت آمیزی در این زمینه داشته است. از طرفی، رژیم مذکور یکی از سرسخت‌ترین مدافعان برنامه‌های تحریمی جامع علیه جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌های هسته‌ای، موشکی، اقتصادی و نفتی بوده است به نحوی که قسمت مهمی از دلیل خروج ایالات متحده از برجام، به فعالیت‌های مستمر لابی‌های صهیونیستی مرتبط می‌باشد. از طرفی سران صهیونیستی بارها در قالب سخنرانی‌های مبتنی بر تهدید، جمهوری اسلامی ایران را به حمله مستقیم جهت از کار انداختن و تخریب زیرساخت‌های هسته‌ای کشورمان تهدید نمودند، زیرا دستیابی جمهوری اسلامی ایران به دانش بومی هسته‌ای-حتی مسالمت آمیز- را به مثابه آغازی بر پایان حیات و بقای خود قلمداد می‌کنند. به همین سبب در خلال چندین عملیات سعی در نفوذ، هک و از کار انداختن ساختارهای تدافعی-نظامی جمهوری اسلامی ایران اقدام نمودند. رویکرد دیگر رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران، تلاش برای حضور در نزدیکی مرزهای جغرافیایی بوده است. بر این اساس سران رژیم صهیونیستی ابتدا سعی در تنش‌زدایی با اعراب خلیج فارس نموده تا بتوانند ضمن افزایش روابط تجاری-امنیتی با آنان، به مرزهای جنوبی کشورمان نزدیک‌تر و فرآیند کنترل و رصد اطلاعاتی-امنیتی را به نحوی مثرتر تر به‌انجام برسانند. در این رابطه می‌توان به سیاست‌هایی همچون نزدیکی و فعالیت رسمی دیپلماتیک با امارات متحده عربی و بحرین و نیز تلاش برای بسط روابط راهبردی با عربستان سعودی از جنوب و جمهوری آذربایجان از شمال اشاره نمود که البته بایستی اذعان تلاشهای صورت گرفته برای توسعه روابط با اعراب در قالب طرح آبراهام تاکنون محقق نشده است. پس از ناکامی در این طرح، سران رژیم صهیونیستی مجدداً به اعمال راهبردهای مبتنی بر ترور شخصیت‌های علمی و نخبگان اجرایی-نظامی جمهوری اسلامی ایران اقدام نمودند. به عنوان مثال، تنها در خلال سال ۱۴۰۲ شمسی بیش از ۳۰ تن افسران و مستشاران نظامی جمهوری اسلامی

ایران در کشورهای سوریه و لبنان در عملیات‌های رژیم صهیونیستی به پایگاه‌های نظامی کشورهای مذکور به شهادت رسیدند. این در حالی است که تعدادی دیگر از نخبگان علمی جمهوری اسلامی ایران همچون شهید حسن طهرانی مقدم، شهید محسن فخری زاده، شهید اردشیر حسین پور، شهید مجید شهریاری، شهید مصطفی احمدی روشن، شهید مسعود علی محمدی و تعدادی دیگر همگی بر اثر طرح‌های تروریستی رژیم صهیونیستی به شهادت رسیدند. بنابراین مجموعه‌ای از چالش‌های حقوقی - سیاسی به همراه چالش‌های امنیتی - نظامی ایجاد شده از سوی رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران که آخرین مورد آن، حمله به سفارت ایران در دمشق بود، سران جمهوری اسلامی ایران را مجاب به ارائه پاسخی متقن، قانونی، مشروع و مبتنی بر بازدارندگی کامل در قالب عملیات وعده صادق نمود. در بخش نتیجه‌گیری پژوهش حاضر به پیامدهای احتمالی این عملیات پرداخته خواهد شد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

رژیم صهیونیستی ضمن تبیین و تفهیم تهدیدات فزاینده جبهه مقاومت، همواره سیاست‌های تهاجمی خود علیه مسئولان رده بالای جبهه مقاومت را در قالب ترور، تهدید، تشدید فعالیت‌های جاسوسی و امنیتی ادامه داده است. به نحوی که در خلال سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۴ بیش از ۴۰ تن از مسئولان نظامی و اجرایی جبهه مقاومت از ایران، عراق، سوریه، لبنان و... را ترور کرده است. این موضوع با ترور بیش از ۷ تن از مسئولان نظامی ایران در سفارت سوریه و در تاریخ اول آوریل ۲۰۲۴ بعدی کاملاً عملگرا به خود یافت و جمهوری اسلامی ایران در بازه زمانی اندکی برای نخستین بار از درون مرزهای خود با عملیاتی با عنوان «وعده صادق» به حملات گسترده موشکی به سرزمین‌های اشغالی پاسخ داد. به همین سبب، در مقاله کنونی نویسندگان تلاش نمودند عملیات مذکور و مفهوم بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران را از منظر پدیدارشناسی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهند. با عنایت به این موضوع، توجه به ماهیت بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران علیه تهدیدات رژیم صهیونیستی می‌تواند به شناختی بهتر و جامع‌تر از فرآیند بازدارندگی و نیز ارائه مفاهیم و سازه‌هایی مفید جهت تبیین پدیده مورد نظر (که همان بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران در قالب عملیات وعده صادق است) دست یابد. در این رابطه باید به این موضوع

مہم اشارہ داشت کہ جمہوری اسلامی ایران بر اساس اصل دفاع مشروع کہ قانونی مصوب و مورد تأیید تمام کشورہای جہان است، از خود دفاعی مشروع و قانونی نمودہ است زیرا، کنسولگری یک کشور در ہر نقطہ از جہان، بہ مثابہ بخشی از مرزہای آن کشور بودہ و لذا ہرگونہ حملہ یا تجاوزی بہ کنسولگری یک کشور، بہ مثابہ اعلام جنگ می‌باشد، لذا رژیم صہیونیستی بہ سبب حملات موشکی و ترور ۷ تن از مسئولان جمہوری اسلامی در خاک سورہ، رسماً بہ جمہوری اسلامی ایران اعلان جنگ نمود و جمہوری اسلامی نیز در چارچوب قوانین و مقررات بین المللی بہ تجاوزات صہیونیست‌ہا پاسخ داد. از طرفی، جمہوری اسلامی ایران ہیچگونہ اعتمادی بہ کاربست نہادہای بین المللی در تنبیہ تجاوزات رژیم صہیونیستی نداشتہ است زیرا بر اساس جنایات پرشمار صہیونیست‌ہا و عدم مداخلہ و تنبیہ لازم از سوی نہادہای بین المللی اعم از مجمع عمومی سازمان ملل، شورای امنیت و دیگر نہادہای بازدارندہ بین المللی علیہ اقدامات رژیم صہیونیستی، جمہوری اسلامی اینبار سیاست صبر راہبردی را وانہادہ و مستقیماً وارد کارزار منازعہ با صہیونیست‌ہا گردید. این موضوع از منظر دیگری نیز قابلیت بررسی دارد. در طراحی و اجرای عملیات وعده صادق، تعامل مناسبی میان دستگاه دیپلماسی و نیروہای نظامی ایران صورت پذیرفت. زیرا، پیش از انجام عملیات مذکور، تعداد زیادی از کشورہای جہان جہت خویشتن داری و عدم اقدامات لازم با دستگاه دیپلماسی ایران وارد مذاکرہ شدند اما وزارت خارجہ ایران ضمن رد تمامی موارد در یک اقدام هماہنگ شدہ با نیروہای نظامی بہ ویژہ سپاہ پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش، عزم خود را برای انجام عملیات وعده صادق نشان داد تا بتواند ضمن برخورد قانونی و کامل با رژیم صہیونیستی در دو موضوع تعیین معادلہ قدرت و قاعده جنگ دست برتر را داشته باشد.

از طرفی، انجام عملیات وعده صادق نتیجہ مہمی بہ نام بازطراحی نظام بازدارندگی در منطقہ از سوی جبهہ مقاومت را بہ ہمراہ داشتہ است بہ این معنا کہ ہرگونہ اقدامات احتمالی از سوی رژیم صہیونیستی، پاسخی بہ مراتب سنگین تر را بہ ہمراہ خواہد داشت و جبهہ مقاومت در ادامہ از درون مرزہای خود بہ اقدامات تنبیہی گسترده ای علیہ صہیونیست‌ہا مبادرت خواہد کرد. این موضوع پیامد مہمی همچون بہ رسمیت شناختن کشور فلسطین در مجامع بین المللی، افزایش قدرت و مشارکت منطقہ ای جمہوری اسلامی، افزایش اعتبار و وجہہ نظامی - امنیتی جبهہ

مقاومت را به همراه داشته است. به این ترتیب، حیات و امنیت منطقه غرب آسیا دیگر همچون گذشته منوط به حضور نیروهای بین المللی و غربی متکی نخواهد بود و این امر در حال حاضر بدون مشارکت و حضور جبهه مقاومت به رهبری جمهوری اسلامی ایران محقق نخواهد شد. پیامد دیگر عملیات وعده صادق، یک موضوع دوجبهی خواهد بود. بدین معنا که یا رژیم صهیونیستی بیش از گذشته به ماجراجویی‌های سیاسی، امنیتی و نظامی خود علیه جبهه مقاومت ادامه خواهد داد که این موضوع یقیناً پیامدهای نظامی گسترده‌ای برای منطقه خواهد داشت و بالطبع دامنه بی ثباتی و جنگ را به کشورهای دیگر خواهد کشاند و یا قدرت‌های متحد صهیونیست‌ها سعی در تنبیه و مجاب نمودن آنان در آتش بس و ضرورت تن دادن به ثبات حداقلی در منطقه خواهند کرد، زیرا وقوع هرگونه ناامنی و جنگ، یقیناً به نفع منافع اقتصادی و نظامی ایالات متحده و دیگر متحدین رژیم صهیونیستی نخواهد بود. در پایان بایستی به موضوع مهم دیگری با عنوان تغییر دکترین هسته‌ای ایران اشاره نمود. جمهوری اسلامی ایران، همواره خود را ملزم به اجرای قوانین آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای نشان داده است، اما مجموعه بدعهدی‌های آژانس بین المللی انرژی اتمی، عدم الغای تحریم‌های بین المللی علیه ایران و نیز تشدید تنش‌های امنیتی میان جبهه مقاومت و رژیم صهیونیستی ممکن است در آینده‌ای نزدیک، دکترین هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران را از سوی سران آن مورد بازبینی جدی قرار دهد.

در پایان، نویسندگان حسب یافته‌های پژوهش به ارائه برخی پیشنهادات و راهکارها با توجه به کاربردی بودن و وجوه اهمیت بالای آن مبادرت خواهند کرد:

✓ نخست آنکه مجموعه تجاوزات رژیم اشغالگر قدس بیش از آنکه ماهیتی امنیتی، نظامی و سیاسی داشته باشد، وجهی حقوقی داشته و مصداق بارز تجاوز، نسل کشی و جنایت بشری قلمداد می‌شود. از طرفی، هرچند سازمان‌ها و نهادهای حقوقی و بشری بین الملل در عمل نشان دادند از کارآیی لازم جهت برخورد قاطع با مجموعه تجاوزات رژیم صهیونیستی را ندارند، با اینحال پیشنهاد می‌شود مجموعه جنایت‌های صورت پذیرفته رژیم صهیونیستی در یک سند مکتوب و با امضای کشورهای اسلامی و حتی غیراسلامی به دیوان حقوق بشری و شورای امنیت سازمان ملل ارجاع داده شود تا جامعه بین المللی بیش از پیش تمامی اقدامات ضدحقوقی رژیم صهیونیستی را مستند در اختیار داشته باشند؛

✓ دوم؛ از آنجایی که در خلال چند سال گذشته شاهد شکل‌گیری امواج تنش‌زدایی میان برخی از کشورهای جهان اسلام به ویژه جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی بوده‌ایم این موضوع فرصت مناسبی برای بسط روابط جوامع اسلامی منطقه در شکل‌گیری یک ائتلاف راهبردی و کارآمد علیه رژیم اشغالگر قدس می‌باشد. این موضوع زمانی از کارآمدی بالاتری برخوردار می‌شود که اخیراً خصومت‌ها میان رژیم اشغالگر قدس و ترکیه نیز تشدید و تعمیق یافته است. از طرفی، پس از ناکامی توافقنامه آبراهام به نظر فرصت مناسبی برای وحدت بیشتر و عملگرایانه‌تر جوامع اسلامی علیه اقدامات رژیم صهیونیستی باشد، بنابراین پیشنهاد می‌شود کشورهای اسلامی منطقه با همکاری گسترده با محور مقاومت به یک ائتلاف راهبردی امنیتی - نظامی در قالب ناتوی اسلامی مبادرت نمایند؛

✓ سوم؛ این موضوع به لحاظ اقتصادی نیز می‌تواند موثر و کارگشا باشد. واقعیت این است که رژیم اشغالگر قدس با برخی از کشورهای اسلامی منطقه همچون قطر، امارات متحده عربی، بحرین و جمهوری آذربایجان و حتی مصر و اردن ارتباطات اقتصادی پیدا و پنهانی دارد. این موضوع در مسائلی همچون تکنولوژی‌های کشاورزی، آب و سدسازی، صنایع فولاد و آهن و انرژی بستر ساز تحقق مبادلات تجاری-اقتصادی مهمی میان برخی جوامع اسلامی منطقه و رژیم صهیونیستی شده است حال آنکه با اعمال تحریم‌های اقتصادی گسترده، رژیم صهیونیستی با چالش‌های اقتصادی مهمی مواجه خواهد شد، بنابراین پیشنهاد می‌شود کشورهای اسلامی منطقه به اعمال تحریم‌های اقتصادی گسترده علیه رژیم صهیونیستی مبادرت نمایند؛

✓ از آنجایی که عصر حاضر، به عصر ارتباطات و اطلاعات شهرت دارد، پیشنهاد می‌شود مجموعه جانیات رژیم صهیونیستی در قالب مستند، کلیپ، تصاویر و ... و به زبان‌های مختلف تهیه و در رسانه‌های مختلف و پرمخاطب بین‌المللی به اشتراک گذاشته شود، چنین اقدامی قطعاً نگاه جامعه بین‌المللی را در خصوص اقدامات بی‌شمار ضد بشری صهیونیست‌ها بیش از پیش تهییج خواهد نمود.

✓ به تعبیر نویسندگان، مادامی که شورای امنیت سازمان ملل متحد انحصاراً در ید قدرت برخی از کشورهای خاص (آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه و چین) باشد، مجموعه جانیات

رژیم صهیونیستی و تو خواهد شد، زیرا کشورهای دائمی شورای امنیت سازمان ملل یا متحد راهبردی رژیم صهیونیستی بوده و یا در بهترین حالت، به اتخاذ مواضع محافظه کارانه و سکوت در برابر جنایات بی شمار رژیم مذکور مبادرت می کنند، بنابراین پیشنهاد می شود کمیته ای حقوقی- سیاسی و بی طرف از سوی سازمان ملل شکل گرفته و با برگزاری یک همه پرسی میان مردم فلسطین و شهروندان سرزمین های اشغالی سرنوشت نهایی خود را مشخص کنند. این موضوع در کمترین حالت خود، به جنایات بی شمار صهیونیست ها و نسل کشی فلسطینیان پایان خواهد داد.

قدردانی

نویسندگان از اساتید و پژوهشگران محترمی که در راستای هرچه علمی تر شدن پژوهش حاضر همکاری نمودند، تقدیر و تشکر به عمل می آورند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

References

- Ahmadian, G., & Falahi, M. (2024). Behavior pattern of regional powers in crisis management (Palestine issue). *Crisis Studies of the Islamic World*, 11(2), 133-160. (In Persian)
- Alishahi, A. (2024). Toofan Al-Aqsa Operation and the Application of New Resistance Paradigm in the Islamic World. *Quarterly Journal of Environmental Studies Strategic of the Islamic Republic of Iran*, 7(4), 167-209. (In Persian)
- Ashraf Havasi, A. (2024). *The Zionist Regime and Islamophobia*. Tehran: Alamter. (In Persian)
- Ebrahimi, N., & Moshirzadeh, H. (2021). *Evolution of Concepts in International Relations*. Tehran: Strategic Studies Research Institute. (In Persian)
- Bazargan, A. (2023). *An Introduction to Qualitative and Mixed Methods*. Tehran: Didavar. (In Persian)
- Beres, L. (2024). War With Iran: Israel's Legal Obligation to Prevent Iranian Nuclear Weapons. *Journal of Mideast Security and Policy Studies*, (206), 591-614.
- Bozorgmehri, M. (2021). Relations between the European Union and the Zionist Regime and its Effects on the Issue of Palestinian Rights in the Last Three Decades (1990-2020), Qazvin: Imam Khomeini International University. (In Persian)
- Daghir, R. (2012). *Israel and the Permanent Conflict*. Translated by Fatemeh Kazemi, Tehran: Saghi. (In Persian)
- Davenport, K. (2024). *Iran-Israel Tensions May Push Iran to Rethink Nuclear Arms*. Washington D.C: Arms Control Association.
- Ghasemi, F. (2021). *Complexity Theory - Chaos and War in International Relations*. Tehran: University of Tehran. (In Persian)
- Ghavam, A. (2014). *Theory of International Relations*. Tehran: Ghoomes. (In Persian)
- Griffiths, M. (2024). *International relations theory for the twenty-first century : an introduction*. Translated by Alireza Tayyeb, Tehran: Ney. (In Persian)
- Kaufar, S. (2020). *Phenomenology: An Introduction*. Translated by Naser Momeni, Tehran: Rouzager No. (In Persian)
- Kolodziej, E. (2017). *Security and International Relations*. Translated by Nader Pourakhondi, Tehran: Strategic Studies Research Institute. (In Persian)
- Mosallanezhad, A. (2024). Regional Crisis, Gaza War and the Political Future of the Islamic World. *Crisis Studies of the Islamic World*, 11(2), 30-53. (In Persian)
- Nezamipour, G. (2023). *Hidden Diplomacy: The Secret Diplomacy of the Zionist Regime*. Translated by Rouhollah Ghaderi Kangavari, Ehsan Mohammadi Mani & Reza Asadi, Tehran: Imam Hossein University.
- Norози, M., & Seydszade Sani, M. (2024). "Administrative Detention" of Palestinians as a Crime Against Humanity of the Zionist Regime. *Crisis Studies of the Islamic World*, 11(2), 108-132. (In Persian)
- Petersen, T. (2022). *Israel's clandestine diplomacies*. Translated by Mostafa Maleki, Tehran: Jooyandeh. (In Persian)
- Rajabi Deh Borzoi, A., & Bigdeli, M. (2023). *Iran - Israel (Zionist Regime) Ups and Downs*. Tehran: Danesh. (In Persian)
- Rubin, U. (2024). *Operation "True Promise": Iran's Missile Attack on Israel*. NewYork: The Middle East Center for Sterategic Studies.
- Salimi, H. (2016). *A New Perspective on the History of International Relations*. Tehran: Allameh Tabatabai University. (In Persian)
- Van Veen, E. (2024). *Israel against Iran: regional conflict scenarios in 2024*. Amsterdam: Clingendael Policy Brief.

